LIETUVOS
AGRARINIŲ IR MIŠKŲ
MOKSLŲ CENTRAS

PUPINIŲ IR MIGLINIŲ ŽOLIŲ VEISLĖS

PUPINĖS ŽOLĖS PAŠARUI

Raudonieji dobilai

Raudonasis dobilas (*Trifolium pratense* L.) – viena vertingiausių pupinių žolių Lietuvoje. Dažniausiai auginama pašarui, o atolas nuganomas.

Raudonųjų dobilų pašarinė vertė labai didelė. Jų šienas visų galvijų noriai ėdamas ir maistingas. Tačiau šios rūšies augalai yra gana reiklūs dirvožemiui. Geriausiai auga humusinguose priemoliuose arba priesmėliuose. Netinka dirvožemiai, kuriuose gruntinis vanduo yra arti žemės paviršiaus. Kultūrinėse pievose išlieka 2–3 metus.

Veislė	Ploidiš-kumas	Žiemo-jimas	Anksty-vumas	Žolės derlius	Sėklų derlius	Jautrumas	
						vėžiui	miltligei
Arimaičiai	diploidas						
Radviliai	diploidas						
Sadūnai	diploidas						
Vyčiai	diploidas						

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Baltieji dobilai

Baltasis dobilas (*Trifolium repens* L.) turi šliaužiančius stiebus, todėl dauginasi ir vegetatyviniu būdu, ir sėklomis. Visos Lietuvoje sukurtos veislės priklauso *giganteum* × *hollandicum* varieteto hibridams ir jungia geresnį *hollandicum* varieteto dobilų žiemojimą bei sėklingumą su *giganteum* varieteto dobilų didesne konkurencine geba.

Baltieji dobilai yra pagrindinė ganyklų žolė, stiprinanti velėną, noriai ėdama galvijų. Jie tinkami sėti įvairiuose dirvožemiuose, todėl imami beveik į visus mišinius.

Veislė	Žiemojimas	Ankstyvumas	Žolės derlius	Sėklų derlius	HCN kiekis
Dotnuviai					
Nemuniai					
Sūduviai					

HCN – cianogeniniai glikozidai

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Liucernos

Mėlynžiedė (*Medicago sativa* L.) ir margoji (*Medicago varia* Martyn) liucernos pasižymi gera pašaro kokybe, ilgaamžiškumu, duoda didelį sausųjų medžiagų ir sėklų derlių. Tai simbiotiniai su azotą fiksuojančiomis bakterijomis augalai, todėl jų nereikia tręšti azotu, o galinga šaknų sistema leidžia efektyviai panaudoti maisto medžiagas ir vandenį iš gilesnių dirvožemio sluoksnių.

Liucernos yra jautrios šaknų ir pašaknio ligoms. Lietingais metais dėl pasėliuose plintančių ligų ir menko apdulkinimo formuoja labai mažą sėklų derlių.

Veislė	Žiemojimas	Anksty-vumas	Žolės derlius	Sėklų derlius	Jautrumas	
					miltligei	askochitozei
Antanė						
Birutė						
Malvina						
Žydrūnė						

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Kitos pupinės žolės

Apyninė liucerna (*Medicago lupulina* L.) pasižymi gera pašaro kokybe, greitai atželia po pjūčių. Tinka auginti trumpaamžiuose žolynuose.

Rausvasis dobilas (*Trifolium hybridum* L.) gerai dera net ir tose dirvose, kuriose prastai auga raudonieji dobilai. Tinkami auginti drėgnuose, rūgščiuose, užliejamuose ir nusausintuose durpinguose dirvožemiuose. Palyginus su baltaisiais ir raudonaisiais dobilais, jų pašaro kokybė menkesnė. Labiau tinka pašarui ruošti, nes ganyklose gyvuliai juos ėda nenoriai.

Veislė	Rūšis	Žiemojimas	Ankstyvumas	Žolės derlius	Sėklų derlius
Arka DS	apyninė liucerna				
Lomiai	rausvasis dobilas				
Poliai	rausvasis dobilas				

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

MIGLINĖS ŽOLĖS PAŠARUI

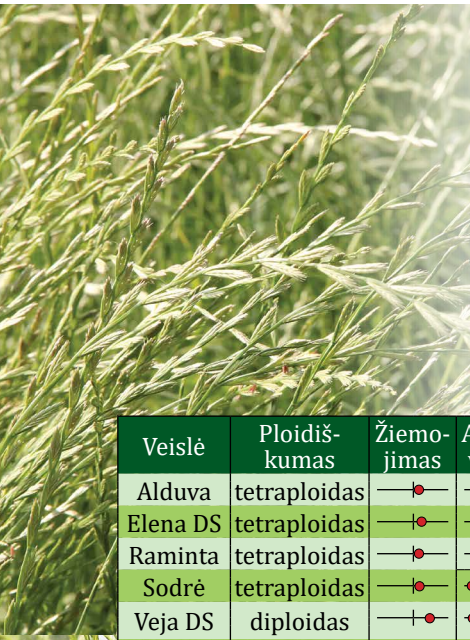

Daugiametės ir gausiažiedės svidrės

Daugiametė (*Lolium perenne* L.) ir gausiažiedė (*Lolium multiflorum* Lam.) svidrės pasižymi labai gera pašarine verte, geru krūmijimusi ir derlingumu. Didelį derlių (ypač gausiažiedės svidrės) užaugina jau sėjos metais, tačiau augalai jautrūs nepalankioms žiemojimo sąlygoms. Gerai auga derlingesniuose dirvožemiuose. Tinkamos ganyti ir ruošti pašarui trumpaamžiuose žolynuose.

Veislė	Ploidiškumas	Žiemojimas	Anksty-vumas	Atžėlimas	Žolės derlius	Sėklų derlius	Jautrumas rūdims	Virškinamumas
Alduva	tetraploidas							
Elena DS	tetraploidas							
Raminta	tetraploidas							
Sodrė	tetraploidas							
Veja DS	diploidas							
Verseka	tetraploidas							
Ugnė*	tetraploidas							

* – dvimetė gausiažiedė svidrė

Tikrieji eraičinai

Tikrasis eraičinas (*Festuca pratensis* Huds.) – ilgaamžė, derlinga, gerai žiemojanti, pakanti sausroms žolė. Nereikli dirvožemiui, tačiau prastai auga šlapiose ir rūgščiose dirvose. Tinka ir šienauti, ir ganyti.

Veislė	Ploidiškumas	Žiemojimas	Anksty-vumas	Žolės derlius	Sėklų derlius	Jautrumas ligoms	Virškinamumas
Alanta	diploidas						
Kaita DS	diploidas						
Mituva	diploidas						
Raskila	tetraploidas						
Sigita	diploidas						

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Eraičinsvidrės

Eraičinsvidrė (× *Festulolium*) yra svidrės ir eraičino hibridas. Palyginus su svidrėmis, geriau žiemoja, su eraičinais – pasižymi geresnės kokybės žole. Gerai auga derlinguose molio ir priemolio dirvožemiuose, prasčiau – durpynuose. Tinkamos ganyti ir ruošti pašarui.

Veislė	Žiemojimas	Anksty-vumas	Atžėlimas	Žolės derlius	Sėklų derlius	Jautrumas rūdims	Virškina-mumas
Lina DS							
Punia DS							
Vėtra							

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Pašariniai motiejukai

Pašarinis motiejukas (*Phleum pratense* L.) formuoja didelį pirmosios pjūties žolės sausųjų medžiagų derlių, tačiau trūkstant drėgmės gana prastai atželia, todėl geriau tinka šienauti nei ganyti.

Veislė	Anksty-vumas	Augalų aukštis	Žolės derlius	Sėklų derlius	Atžėlimas po pjūčių	Virškina-mumas
Dainiai						
Dovas DS						
Dubingiai						
Jauniai						
Gintaras II						
Obeliai						
Žolis						

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Paprastosios šunažolės

Paprastoji šunažolė (*Dactylis glomerata* L.) pasižymi stabiliu derlingumu, greitu atžėlimu, atsparumu sausroms. Tai agresyvi žolė, todėl mišiniuose dažnai nustelbia kitas rūšis. Tinka šienauti ir ganyti, ypač auginant kaip monokultūrą. Gerai auga nerūgščiuose ir neužmirkusiuose dirvožemiuose.

Veislė	Anksty-vumas	Atžė-limas	Augalų aukštis	Žolės derlius	Sėklų derlius	Jautrumas ligoms	Virškina-mumas
Anksta							
Aukštuolė							
Luknė DS							
Regenta DS							

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Kitos miglinės žolės

Nendrinis eraičinas (*Festuca arundinacea* Schreb.) gali augti ir drėgname, ir sausesniame dirvožemyje. Gerai pakenčia užmirkimą, seklius gruntinius vandenis. Biomasė tinkama biodujų arba biokuro gamybai. Turi labai stiprią šaknų sistemą, todėl galima auginti kaip antierozinį augalą.

Nendrinis dryžutis (*Phalaris arundinacea* L.) – daugiamečių aukštaūgių žolių rūšis; augalai ilgaamžiai, pasižymi atsparumu nepalankioms augimo sąlygoms, nes gerai pakelia užmirkimą, seklius gruntinius vandenis, pakankamai atsparūs

sausroms. Šios rūšies augalų biomasė kaip atsinaujinančios energijos šaltinis gali būti panaudota biokuro gamybai.

Pievinė miglė (*Poa pratense* L.) – ankstyva rūšis; augalai mėgsta drėgmę, labai gerai atželia po nuganymo, formuoja tankią velėną. Tinka sėti su įvairių žolių mišiniais pašarui.

Pievinis pašiaušėlis (*Alopecurus pratensis* L.) pati ankstyviausia Lietuvoje auginama pašarinė žolė. Gerai auga drėgnuose ir derlinguose dirvožemiuose; labiau tinka šienauti nei ganyti.

Didžioji smilga (*Agrostis gigantea* Roth.) – vėlyva rūšis; augalai gali augti įvairios sudėties ir drėgnio dirvožemiuose, formuoja tankią velėną. Nors pašarine verte nusileidžia geriausioms miglinėms žolėms, bet dėl vėlyvo vystymosi pjaunami jauni (prieš žydėjimą), todėl pašaro kokybė yra gera. Geriau tinka šienauti.

Veislė	Rūšis	Ankstyvumas	Atžėlimas	Žolės derlius	Sėklų derlius	Jautrumas ligoms
Medainis	nendrinis eraičinas					
Navas DS*	nendrinis eraičinas					
Pievys DS	nendrinis dryžutis					
Rusnė DS	pievinė miglė					
Valentas	pievinis pašiaušėlis					
Violeta	didžioji smilga					

* – veislė sukurta LAMMC Vokės filiale

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

MIGLINĖS ŽOLĖS VEJOMS

Eraičinai

Šiurkštusis eraičinas (*Festuca trachyphylla* Krajina) – tankiakeris sausų ir lengvų dirvožemių augalas. Jautrus drėgmės pertekliui, tačiau pakenčia pusiau pavėsį. Lapams, ypač vasaros metu, būdingas intensyviai melsvas atspalvis. Tinka specialios paskirties žolynams, dekoratyvinėms vejoms, juostoms aplink gėlynus įrengti ir pakelėms apželdinti.

Raudonasis eraičinas (*Festuca rubra* L.) – šakniastiebinis arba kuokštinis (tankiakeris) augalas. Nereiklus dirvožemiui, šiek tiek pakenčia pavėsį, dažnai pjaunant suformuoja gražią veją. Viena tinkamiausių rūšių vejoms įrengti, gali būti sėjamas mišiniuose su kitų rūšių vejoms tinkamų veislių žolėmis.

Avinis eraičinas (*Festuca ovina* L.) – tankiakeris augalas, pakenčia nederlingą ir rūgštų dirvožemį. Geriausiai auga priesmėlio dirvose. Tinka kaimo turizmo sodyboms apželdinti. Galima sėti su kitų žolių mišiniais.

Veislė	Rūšis	Dekoratyvumas	Velėnos tankumas	Lapų plotis	Spalvos intensyvumas	Piktžolių stelbimas	Jautrumas ligoms
Astravas	šiurkštusis						
Gludas	raudonasis (šakniastiebinis)						
Varius	raudonasis (šakniastiebinis)						
Lėnas	avinis						

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Miglės

Pievinė miglė (*Poa pratensis* L.) – vienas pagrindinių mišinių komponentų vejoms, bet gali būti sėjama ir gryna. Mėgsta drėgmę, todėl sausrų metu jų vejas reikia laistyti.

Veislė	Dekoratyvumas	Velėnos tankumas	Lapų plotis	Spalvos intensyvumas	Piktžolių stelbimas	Jautrumas ligoms
Aluona						

Gojinė miglė (*Poa nemoralis* L.) gerai pakenčia pavėsį, todėl labiausiai tinka sėti kaip monokultūrą įrengiant nepjaunamas arba retai pjaunamas specifines vejas drėgnoje žemėje lapuočių medžių paunksmėje, kur neauga kitos vejų žolės.

Plokščioji miglė (*Poa compressa* L.) netinka pjauti, nes prastai atželia, atolas formuoja daug generatyvinių stiebų. Tinka sėti žvyringame ir sausame dirvožemyje.

Veislė	Žiemojimas	Ankstyvumas	Spalvos intensyvumas	Sėklų derlius	Atsparumas sausroms	Jautrumas ligoms
Luka DS						
Odrė DS						

Svidrės

Daugiametė svidrė (*Lolium perenne* L.) labai greitai sudygsta ir formuoja tankią velėną. Neilgaamžė, todėl Lietuvoje vejoms skirtuose mišiniuose turėtų sudaryti ne daugiau kaip 15 proc. žolyno.

Veislė	Dekoratyvumas	Velėnos tankumas	Lapų plotis	Spalvos intensyvumas	Piktžolių stelbimas	Jautrumas ligoms
Cirvija						

Požymio reikšmė maža/ankstyvumas

Požymio reikšmė didelė/vėlyvumas

Lietuvos agrarinių ir miškų
mokslų centro
ŽEMDIRBYSTĖS INSTITUTAS

Instituto al. 1, Akademija, Kėdainių r.
Tel.: 8 347 37 293, 8 672 52 173
El. paštas: selekcentras@lammc.lt,
vaclovas.stukonis@lammc.lt,
vilma.kemesyte@lammc.lt,
aurelija.liatukiene@lammc.lt

www.lammc.lt

© Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro
Žemdirbystės institutas, 2019